

Koňka v Brně – z Kiosku do Kartouz

Název emise: Technické památky:

První koňská tramvajová linka

Den vydání: 26. června 2019

Hodnota: „A“ (= 19 Kč ke dni vydání) č. 1036 (ČP)

Rozměr známkového obrazu: 40 x 23 mm

Výtvarný návrh: Milan Bauer

Druh tisku: plnobarevný OF

Papír: fil-an-OFF; **Tisk:** PTC Praha

Tisková forma: 2x 50

Náklad: 600 tis.

Rytec FDC: Jaroslav Tvrdoň

FDC: OTP; tisk PTC Praha; **Náklad:** 4.300

Na Twitteru jsem viděl fousatý vtip, že Brno je v podstatě jen hustě osídlená pravotočivá zatáčka na silnici mezi Prahou a Vídní. Nová známka nám ukazuje, že jde o chabý pokus zlehčit moravskou metropoli, jejíž historie sahá až tři čtvrtě milionu let do historie – tak starý je totiž opracovaný kámen nalezený na Červeném kopci. Tak daleko se ohlížet nechci, mně stačil pohled na mapu Jantarové stezky v litevské Klajpedě, z níž vyplynulo, že vzácnou zkamenělou pryskyřici přes dnešní území Brna kupci přepravovali už před čtyřmi tisíci lety! Brno má však i jiné primáty, například první plynové osvětlení ulic tu zavedli už v roce 1846, tedy o rok dříve, než v Praze (přitom právě to připomněla předloňská známka Pof. č. 940), koněspřežná tramvaj tu začala jezdit před 150 lety, v Praze až o 6 let později, a takových prvenství bychom mohli uvést celou řadu – namátkou: první zákaz kouření na veřejných prostranstvích (1801; to by se různým dobrodějům určitě líbilo i dnes), právě do Brna přijela první parní lokomotiva u nás (1838), odtud bylo zprovozněno první veřejné osobní vlakové spojení s Vídní (opět o 6 let dříve než z Prahy), první vzlet motorové vzducholodi (1872; jde dokonce o světové prvenství!), první elektrifikované divadlo (1882; Mahenovo), první vánoční strom na náměstí (1924) – a mohl bych pokračovat (ale to si zájemci jistě najdou sami na webu, například na www.mojebro.net), nemluvě o tom, že v Brně jsou nejhezčí holky, což vám potvrdí každý, kdo tam někdy byl.

Takže je dobře, když se alespoň jedno z těchto prvenství připomíná na poštovní známce, když už se zapomnělo na ty plynové lampy... A jestli má Komise pro tvorbu emisního plánu Ministerstva průmyslu a obchodu odvahu, třeba v budoucnu dojde i na ty holky – vždyť proč se nepochlubit světu? (Za Brno lobujuji i proto, že je to první město, v němž jsem po narození bydlel, tatínek tu totiž tehdy jako mladý důstojník zrovna pracoval, takže se alespoň trochu můžu cítit jako místní, i když už dávno žiju v Pražlu.)

Ale teď k té šalině. Jezdit začala v roce 1869, ovšem dlouho jí to nevydrželo. Lidé tehdy totiž byli zvyklí chodit pěšky a koněspřežku považovali spíše za sváteční povyražení, než za prostředek dopravy do práce (navíc nešlo o nejlevnější záležitost – jízdné činilo 15 krejcarů, tedy čtvrtinu celodenní mzdy dobře placeného zedníka!). Pro slabý zájem, kdy náklady převyšovaly příjmy,

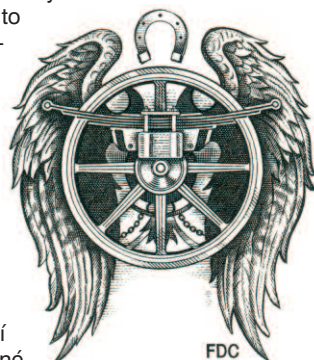

byl provoz po šesti letech ukončen, za další dva roky obnoven a za čtyři ukončen definitivně. Už před tramvají jezdily v Brně omnibusy, tedy vozidla tažená koňmi, ale nevyužívající koleje. V roce 1884 byli

koníci jako pohon tramvaje nahrazeni parním strojem a ten v roce 1900 elektrinou, která brněnské tramvaje pohání dodnes.

Známka připomínající ty dávné pionýrské doby je jiná, než na jaké jsme u nás zvyklí, a to je podle mě dobře. Podobně osobitá je autorova známka věnovaná Božkovu parostroji na dopisnici z roku 2015, jiné byly i loňské Podolské mosty, zatímco Kolesovými parníky Vltava naopak do kontextu postupně vydávané emise Historické dopravní prostředky hladce zapadl.

Bauerovu návrhu by sice víc slušel rotační ocelotisk kombinovaný s hlubotiskem, ale stroj Wifag je v PTC už zakonzervován, takže se musíme smířit s plebejištějším ofsetem (při pohledu pouhým okem rozdíl hned nevidíte, ale pod lupou by to byla jiná liga!). Tvrdoňova rytina v kresběné výzdobě obálky dne vydání je trošku těžkopádná, ale to vlastně nevádí, vždyť zobrazuje kolo té dávné těžkopádné tramvaje a nad ním podkovu jako připomínku

její tažné síly (ta podkova mi vůči kolu připadá neúměrně malá – tramvaje přece tahali pořádně podsadití valaši).

Razítko je sympaticky jednoduché, se siluetou té dávné koňky zepředu a označením místa, v němž byla jako první u nás v provozu.

Koňku číslo šest můžete vidět nejen na známce, ale s kusem štěstí i na vlastní oči. Na webu jsem našel ne tak starou fotografii z její historické jízdy na náměstí Svobody, táhli ji tenkrát dva strakatí koníci, a tak není vyločeno, že se vám s ní dokonce poštěstí i svězt! FB

